

“ТАСДИҚЛАНГАН”
«ALFA LIFE INSURANCE» Акциядорлик
жамияти Ягона акциядорининг 2022 йил
16 мартағи 1-сон қарори билан
Ягона акциядор «ALFA INVEST
SUG'URTA KOMPANIYASI»
Бош директори

И.Ю.Ахметова

**«ALFA LIFE INSURANCE» АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ
ТАФТИШ КОМИССИЯСИ ТҮҒРИСИДА
НИЗОМ**

Тошкент 2022

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Мазкур Низом «ALFA LIFE INSURANCE» акциядорлик жамиятининг (матн бўйича «Жамият») тафтиш комиссияси мақоми, ваколатлари ва мажбуриятлари хамда унинг аъзоларини сайлаш ва уларни ишлаш тартибини белгилаб беради.

2. Ушбу Низом Ўзбекистон Республикасининг «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг хукуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонунига (матн бўйича «Қонун»), бошқа норматив-хукуқий хужжатларга ва Жамият уставига мувофиқ ишлаб чиқилган.

3. Тафтиш комиссияси Жамиятнинг органи ҳисобланиб, Жамият, унинг бўлинмалари ва хизматлари, филиаллари ва ваколатхоналари фаолияти устидан ички молия – хўжалик ва хукуқий назорат қилиш функцияларини амалга оширади.

4. Тафтиш комиссия ўз фаолиятида давомида Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатларига, давлат бошқаруви органларининг қонуности хужжатларига, Жамият Уставига, мазкур Низомга ва Жамиятнинг бошқа хужжатларига амал қиласди.

II. ТАФТИШ КОМИССИЯНИНГ ФУНКЦИЯЛАРИ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

5. Жамиятнинг молия – хўжалик фаолиятини текшириш (тафтиш ўтказиш) тафтиш комиссиясининг, ягона акциядорнинг, Жамият қузатув кенгашининг ташаббусига кўра ёки Жамият овоз берувчи акцияларининг камидаги беш фоизига эгалик қилувчи акциядорнинг (акциядорларнинг) талашибига кўра Жамият қузатув кенгашини олдиндан хабардор қилиш йўли билан бир йиллик ёки бошқа давр ичидаги фаолият яқунлари бўйича амалга оширилади.

6. Ўз функцияларини бажариш пайтида тафтиш комиссияси қўйидаги турдаги ишларни амалга оширади:

- Жамиятнинг молиявий хужжатларини, мол-мулкни инвентарлаш бўйича комиссиянинг хулосасини текшириш, кўрсатилган хужжатларни бирламчи бухгалтерия ҳисоби маълумотлари билан тақослаш;

- Жамият номидан тузилган шартномалар, амалга оширилган битимлар, контрагентлар билан ҳисоб-китобларнинг қонун хужжатларига мувофиқлигини текшириш;

- юритилаётган бухгалтерия ва статистика ҳисобининг мавжуд меъёрий қоидаларига мувофиқлигини тахлил қилиш;

- Жамиятнинг молиявий ҳолатини, унинг тўловга қобиллигини, активларнинг ликвидлигини, ўз ва қарз маблағлари нисбатини тахлил қилиш, Жамиятнинг иқтисодий ҳолатини яхшилаш учун захираларни аниқлаш ва Жамият бошқарув органларига молия-хўжалик фаолияти масалалари бўйича тавсиялар ишлаб чиқиши;

- маҳсулот ва хизматлар етказиб берувчилар томонидан тўловлар, бюджетга тўловлар, акциялар бўйича дивидендлар ва иш хақи ҳисобланиши хамда тўланиши, бошқа мажбуриятлар сўндирилиши ўз вақтида ва тўғри амалга оширилаётганини текшириш;

- солик ва статистика органлари, давлат бошқарув органларига топшириладиган Жамият бухгалтерия баланслари, йиллик ҳисобот ва бошқа ҳисобот хужжатлари тўғри тузилганлигини текшириш;

- Жамият томонидан қимматли қофозлар бозори ва акциядорлик жамиятларига оид қонунчилик талабларига риоя қилинишини, шунингдек, Жамиятда йирик битимлар ва аффилланган шахслар билан тузилган битимлар мавжудлигини текшириш;

- тафтиш комиссия ваколатига кирадиган бошқа ишларни, шунингдек, ягона акциядор қарори ва қузатув кенгашининг топширикларини бажариш.

7. Тафтиш комиссияси қўйидагиларга мажбур:

- а ягона акциядор, қузатув кенгashi, ижроия органи эътиборига амалга оширилган тафтиш ва текширишлар натижаларини жамият бошқарув органлари мажлисларида хулосалар, ёзма ҳисоботлар, билдиришномалар, ахборотлар шаклида ўз вақтида етказиш;

- Жамиятнинг йиллик ҳисоботи ва йиллик бухгалтерия балансидаги маълумотлар ишончлилиги бўйича баҳо бериш;
- Жамиятнинг молиявий холатига таъсир этувчи хавф-хатар ва бошқа вазиятлар олдида Жамият молиявий барыарорлигига баҳо бериш;
- Жамиятнинг молия-хўжалик фаолиятини йил якуни бўйича ёки бошқа давр учун қонунчилик, Жамият устави ва мазкур низомга мувофиқ шахслар ташабусига кўра тафтиш ўтказиш;
- тижорат сирини сақлаш, ўз функцияларини бажаришлари пайтида тафтиш комиссияси аъзолари конфиденциал маълумотларга эга бўлганда, ушбу маълумотларни ошкора қилмаслик. Агар тафтиш комиссияси ишига эксперт сифатида тафтиш комиссия аъзоси бўлмаган шахслар жалб қилинса, улар тижорат сири сақлаш лозимлиги ҳақида огохлантирилиши керак. Уларнинг хати- харакатлари бўйича жавобгарлик текширишга жалб қилган тафтиш комиссия аъзоларининг зиммасига юкланди;
- Жамият Бошқарув органлари ва мансабдор шахслари ҳаракатларига оид ва уларга нисбатан тегишли қарор қабул қилиш тўғрисидаги акциядорларнинг шикоятларини ўз вақтида кўриб чиқиши;
- ишлаб чиқариш-хўжалик, молиявий, хуқуқий фаолиятда қонунбузарликлар аниқланган ёки Жамият манфаатларига таҳдид пайдо бўлган холатларда Жамият бошқарув органлари қарорлари талаб қилинган тақдирда кузатув кенгаши йиғилишини чақиришни талаб қилиш;
- қонун хужжатларига асосан тафтиш комиссияси бошқа мажбуриятларга хам эга.

8. Текшириш предмети бўлган барча хужжатлар ва материаллар тафтиш комиссия аъзолари томонидан текшириш ўтказилганда синчилаб ўрганиб чиқилиши лозим. Тафтиш комиссия аъзолари нотўғри хулосалар берганлиги учун жавобгар бўлади, ва ушбу жавобгарлик меъёри ягона акциядор томонидан амалдаги Ўзбекистон Республикаси қонунчилигиги биноан белгиланди.

9. Тафтиш комиссия аъзолари ягона акциядор томонидан қабул қилиш жараённида қатнашиши ва йиғилиш қатнашчиларининг саволларига ўз ваколат доирасида жавоб беришга мажбур.

III. ТАФТИШ КОМИССИЯСИННИНГ ҲУҚУҚЛАРИ ВА ВАКОЛАТЛАРИ

10. Тафтиш комиссияси ўз функцияларини тегишлича бажариш мақсадида қуидаги ҳуқуқларга (ваколатларга)эгадир:

- Жамиятнинг ҳар қандай молиявий хужжатларини текшириш, шу жумладан жамиятни инвентаризациялаш бўйича комиссия хужжатлари ва кўрсатилган хужжатларни бирламчи бухгалтерия ҳисоби маълумотлари билан таққослаш;
- Жамиятнинг бошқарув органларидан, унинг бўлинмалари ва хизматларидан, мансабдор шахсларидан, тафтиш комиссия иши учун зарур бўлган хужжатларни талаб қилиш ва олиш. Кўрсатилган хужжатлар ва материаллар тафтиш комиссиясига унинг ёзма сўровига асосан уч кун ичида тақдим этилиши керак;
- кузатув кенгаши мажлисини чақиришни талаб қилиш. Кузатув кенгаши раиси тафтиш комиссиясининг кузатув кенгаши йиғилишини чақириш бўйича талабини рад этишга ҳақли эмас;
- кузатув кенгашининг ҳар қайси аъзосиининг таклифи бўйича кузатув кенгаши мажлисларида қатнашиш;
- Жамиятнинг бошқарув органлари, унинг бўлинмалари ва хизматлари олдида, Жамият томонидан қабул қилинган низомлар, қоидалар ва йўриқномаларни бузган тақдирда Жамият ходимлари, шу жумладан мансабдор шахсларнинг жавобгарлиги тўғрисидаги масалани қўйиш;
- Жамият молиявий ҳисоботларини Халқаро молиявий ҳисобот стандартларига (матнда XMХС) мувофиқ тарзда эълон қилишга ўтишни ташкиллаштириш бўйича ишчи

гурухи ишида иштирокэтиш;

• Агар қонунчиликда ёки Жамиятнинг ички хужжатларида белгиланган бўлса, ўз вазифаларини бажариб турган давр учун мукофот ва (ёки) тафтиш комиссиясининг аъзоси вазифасини бажариш билан боғлиқ харажатларни олиш;

• қонун хужжатларига асосан тафтиш комиссияси бошқа хукуқларга (ваколатларга) хам эга.

11. Тафтиш комиссия аъзолари:

• аниқланган қонунбузилиш холати бўйича тафтиш комиссиясининг кечикириб бўлмайдиган қарори талаб этилган тақдирда тафтиш комиссиясини шошилинч мажлисини чақиришга;

• тафтиш комиссия хулосалари бўйича ўз этиrozларини ёзма равишда билдириш ва бу ҳақда ягона акциядор эътиборига етказишга ҳақли.

IV. ТАФТИШ КОМИССИЯСИННИГ ХУҚУҚЛАРИ ВА ВАКОЛАТЛАРИ

12. Жамиятнинг молия – хўжалик фаолиятини текшириш бир йиллик фаолият якунлари бўйича амалга оширилади.

13. Жамиятнинг йиллик ҳисоботига киритилган ва йиллик бухгалтерия балансида акс эттирилган маълумотлар ҳаққонийлигини тасдиқловчи ёки рад этувчи хулоса хамда Жамиятнинг молия – хўжалик фаолиятини текшириш (тафтиш ўтказиш) бўйича тафтиш комиссиясини ҳисоботи, Жамиятнинг йиллик ҳисоботи дастлаб тасдиқланиши тўғрисидаги кузатув кенгашининг мажлиси ўтказилиши кунига қадар уч кун олдин тафтиш комиссияси томонидан кузатув кенгашига тақдим этилиши лозим.

14. Жамиятнинг молия – хўжалик фаолиятини режадан ташқари текшириш (тафтиш ўтказиш) қуидаги холатларда амалга оширилади:

- ягона акциядор қарорига асосан;
- кузатув кенгашининг қарорига асосан.

15. Режадан ташқари текшириш (тафтиш) ўтказиш тўғрисидаги қарор ягона акциядор томонидан қабул қилинади. Тафтиш комиссияси ягона акциядор қарорини олгандан сўнг текширишни бошлайди.

16. Режадан ташқари текшириш (тафтиш) ўтказиш тўғрисидаги қарор кузатув кенгаши томонидан мажлисда қатнашаётган аъзоларининг кўпчилик овози билан, сиртдан овоз бериш холатларида кузатув кенгашининг барча аъзолари томонидан бир овоздан қабул қилинади. Ушбу қарорни қабул қилишга овоз берган барча кузатув кенгашининг аъзолари томонидан қарор имзоланади ва тафтиш комиссия раисига юборилади.

17. Қонунбузарлик холати аниқланган тақдирда тафтиш комиссия аъзоси, тафтиш комиссия қарори талаб этиладиган, аниқланган қонунбузилиш холатини таърифлаган холда ёзма равишда тафтиш комиссия раисига юборади.

Тафтиш комиссия раиси талабномани олгандан сўнг уч иш кунида тафтиш комиссия мажлисини чақириши шарт.

Тафтиш комиссия томонидан текшириш (тафтиш) ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда тафтиш комиссия раиси текшириш (тафтиш) ўтказишни ташкиллаштиради ва уни ўтказишни бошлайди.

18. Режадан ташқари текшириш (тафтиш) ўтказиш тўғрисидаги талабни Жамият акциядорлари томонидан киритиш:

а) Тафтиш (тафтиш) ўтказиш бўйича ташаббускор – акциядорлар тафтиш комиссияга қуидагиларни ўз ичига олган ёзма талабнома юборади:

- акциядорнинг фамилияси исми ва шарфи ёки номи;
- уларга тегишли акциялар хақида маълумотлар (сони ва тури);
- ушбу талабноманинг асосланган важи.

Талабнома акциядор ёки унинг вакили томонидан имзоланади. Талабнома вакил томонидан имзоланган холларда вакилнинг ишончномаси илова қилиниши шарт.

Агар ташаббус юридик шахс – акциядор томонидан чиқсан бўлса, юридик шахс вакилининг имзоси (юридик шахснинг уставига асосан ишончномасиз харакат қилиш ҳукуқига эга бўлган вакил) юридик шахснинг мухри билан тасдиқланиши шарт. Агар талабнома юридик шахснинг номидан ишончнома асосида харакат қилаётган вакил томонидан имзоланган бўлса талабномага ишончнома илова қилиниши шарт.

б) Текшириш (тафтиш) ўтказиш талабномаси тафтиш комиссия раиси номига Жамият манзили бўйича почта орқали (топширилганлиги тўғрисидаги тасдиқловчи хужжат билан) ёки Жамият девонхонасига топширилади.

Талабнома тақдим қилинган сана уни Жамиятга топширилган санаси ёки Жамият девонхонасига топширилган санаси ҳисобланади.

в) Талабнома тақдим қилинган кундан ўн иш қуни ичидаги Жамиятнинг молия-хўжалик фаолиятини режадан ташқари текшириш (тафтиш) ўтказиш тўғрисидаги тафтиш комиссиясининг қарори қабул қилиниши ёки тафтиш ўтказилишига рад жавоби берилиши лозим.

г) Текшириш (тафтиш) ўтказилишига рад жавоби қуйидаги холларда берилиши мумкин:

- талабнома тақдим этган шахс Жамият акциядорларининг реестрида рўйхатга олинмаган ёки акциядорнинг (акциядорларнинг) вакили (вакиллари) ваколатига эга бўлмаса;

- текшириш (тафтиш) ўтказилиши тўғрисидаги талабнома асослантирилмаган бўлса;

- текшириш (тафтиш) ўтказилишига асос бўлган фактлар бўйича текшириш (тафтиш) ўтказилган ва тафтиш комиссия томонидан ушбу холатлар бўйича хulosатасдиқланган бўлса;

- талабномада маълумотлар тўлиқ кўрсатилган бўлмаса;

- талабнома Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва норматив-ҳукуқий хужжатларга ёки Жамият уставига зид бўлса.

19. Текшириш предметига тааллуқли барча мавжуд бўлган ва олинган хужжатлар ва материаллар тафтиш комиссия томонидан текшириш (тафтиш) ўтказилаётган даврда ўрганилиб чиқилиши лозим.

20. Жамиятнинг молия-хўжалик фаолиятини текшириш якунларига кўра жамиятнинг тафтиш комиссияси хulosат тузади, шунингдек, корпоратив бошқарув кодекси тавсияларидан келиб чиқсан ҳолда, бу хulosада қуйидагилар акс эттирилиши:

- Жамиятнинг ҳисботларида ва бошқа молиявий хисботни тақдим этиш тартиби бузилганлиги, шунингдек молия – хўжалик фаолияти амалга оширилаётганда қонун хужжатлари бузилганлиги фактлари тўғрисидаги ахборот кўрсатилиши шарт.

Ушбу хulosат ягона акциядор томонидан кўриб чиқилади.

21. Тафтиш комиссияси томонидан текшириш (тафтиш) ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилингунинг қадар Жамиятнинг молия – хўжалик фаолиятини текшириш (тафтиш) ўтказиш бўйича талабнома тақдим қилган шахслар тафтиш комиссиясини ёзма огохлантирган ҳолда ўзлари хоҳлаган пайтда талабномасини чақиртириб олишга ҳақли.

22. Тафтиш комиссияси Жамиятда аффилланган шахслар билан тузилган битимлар ёки йирик битимлар мавжудлиги, шунингдек қонун хужжатларининг ва Жамият ички хужжатларининг бундай битимларни тузишга доир талабларига риоя қилиниши тўғрисидаги хulosани Жамият кузатув кенгашининг мажлисига олиб чиқади.

V. ТАФТИШ КОМИССИЯСИ АЎЗОЛАРИНИ САЙЛАШ ВА ВАКОЛАТЛАРИНИ МУДДАТИДАН ОЛДИН ТУГАТИШ

23. Тафтиш комиссия аъзолигига номзодлар бўйича таклифлар киритиш, ушбу таклифларни кўриб чиқиш ва улар бўйича кузатув кенгаши томонидан қарорлар қабул қилиш тартиби Ўзбекистон Республикаси «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг

хукуқларини химоя қилиш тұғрисида»ғи Қонуни ва Жамият Уставига мувофиқ амалға оширилади.

24. Тафтиш комиссияга номзодлар киритиш таклифи бевосита жамият ягона акциядорига оғзаки равища ёки ёзма равища билдирилиши мүмкін.

25. Тафтиш комиссияси 3 (уч) кишидан иборат бир йил муддатта ягона акциядор томонидан сайланади. Тафтиш комиссиясининг аъзолари бир вақтнинг ўзида жамият кузатув кенгашининг аъзоси бўлиши, шунингдек айни шу Жамиятда меҳнат шартномаси (контракт) бўйича ишлаши мүмкін эмас. Айни бир шахс айни бир Жамиятнинг тафтиш комиссияси таркибиға кетма-кет уч мартадан ортиқ сайланиши мүмкін эмас.

26. Тафтиш комиссияси ўз таркибидан тафтиш комиссиясининг раисини ва котибини сайлайди. Тафтиш комиссиясининг раиси ва котиби тафтиш комиссиясига сайланган шахслар ичидан тафтиш комиссия аъзоларининг кўпчилик овоз билан сайланадилар.

Тафтиш комиссияси ўзи хохлаган пайтда раисни ва котибни тафтиш комиссиясининг сайланган аъзоларининг кўпчилик овози билан қайта сайлашга ҳақли, бунда тафтиш комиссияси аъзолигидан чиққан шахснинг овози инобатга олинмайди.

27. Тафтиш комиссиясининг аъзоси ўз хохишига кўра истаган пайтида, тафтиш комиссияда ўз фаолиятини тўхтатиши кунидан бир ой олдин жамият тафтиш комиссияси ва кузатув кенгашини огохлантирган холда тафтиш комиссия тақибидан чиқишига ҳақли.

28. Тафтиш комиссия аъзоси ёки барча аъзоларининг ваколатлари ягона акциядор томонидан муддатидан илгари тугатилиши мүмкін:

- узрли сабабсиз тафтиш комиссиясининг ишида уч мартадан ортиқ қатнашмаганлиги учун;
- тафтиш комиссияси аъзоси (аъзолари) текшириш давомида барча ҳужжатлар ва материалларни лозим даражада ўрганмаганлиги оқибатида нотўғри хулоса берганлиги учун;
- тафтиш комиссия аъзоларининг бошқа хатти-харакатлари (харакатсизлиги) туфайли Жамиятга салбий оқибатлар олиб келганлиги учун.

29. Тафтиш комиссия аъзоларининг сони Жамият Уставида кўрсатилган миқдорнинг яримидан кам бўлиб қолса Жамият кузатув кенгashi тафтиш комиссиясининг янги таркибини сайлаш учун ягона акциядорга хабар бериши шарт.

Тафтиш комиссиясининг ваколатлари муддатидан илгари тугатилган тақдирда янги сайланган тафтиш комиссия аъзоларининг ваколатлари кейинги ягона акциядорнинг йиллик мажлисида тафтиш комиссияси сайлангунига қадар амал қиласи.

30. Ягона акциядор тафтиш комиссия аъзоларининг барчасининг ёки айрим аъзоларининг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш тұғрисида қарор қабул қиласа ва бунинг натижасида тафтиш комиссияси аъзоларининг сони Жамият уставида кўрсатилган миқдорнинг яримидан кам бўлиб қолса, ушбу қарорда тафтиш комиссиясини янги таркибини сайлаш масаласи кўриб чиқилиши шарт.

Тафтиш комиссияси аъзолигига номзодлар бўйича таклифларни қонунчилик ва Жамият уставига мувофиқ, Жамият бошқарув органи ва назорат органи аъзолигига номзодларни киритиш хукуқига эга акциядорлар киритади.

VI. ТАФТИШ КОМИССИЯСИННИГ МАЖЛИСЛАРИ

31. Тафтиш комиссияси ўз мажлисларида барча масалаларни ҳал этади. Тафтиш комиссияси мажлислари тасдиқланган режа бўйича, шунингдек текширув ёки тафтиш бошланиши олдидан ва уларнинг натижалари бўйича ўтказилади.

32. Тафтиш комиссия мажлиси агар унда аъзоларнинг камидан учдан иккى қисми иштирок этса ваколатли деб хисобланади. Тафтиш комиссия мажлисларини сиртдан овоз бериш йўли билан ўтказишга йўл қўйилмайди.

33. Тафтиш комиссиясининг ҳар бир аъзоси битта овозга эгадир. Тафтиш комиссиясининг далолатномалари ва хулосалари мажлисда қатнашаётганларнинг оддий

кўпчилик овози билан тасдиқланади. Овозлар teng бўлганда тафтиш комиссияси раисининг овози ҳал қилувчиҳисобланади.

34. Тафтиш комиссияси аъзолари комиссия қарорига рози бўлмаганларида мажлис баённомасида алоҳида фикрларини қайд эттиришга ва уларни кузатув кенгашни ва ягона акциядор эътиборига етказишга ҳақлидирлар.

35. Тафтиш комиссия раиси:

- тафтиш комиссия мажлисларини чақиради ва ўтказади;
- тафтиш комиссия ишини ташкиллаштиради;
- кузатув кенгашининг мажлисларида ва ягона акциядор томсонидан қарор қабул қилиш жараёнида тафтиш комиссияси номидан иштирок этади;
- тафтиш комиссияси номидан чиқиш хужжатларни имзолайди.

36. Тафтиш комиссияси раиси бўлмаган тақдирда унинг функцияларини мажлисда қатнашаётган аъзоларнинг кўпчилик овоз билан қабул қилинган қарорга мувофиқ тафтиш комиссияси аъзоларидан бири бажаради.

37. Тафтиш комиссиясининг котиби:

- мажлис баённомалари юритилишини ташкиллаштиради;
- тафтиш комиссиясининг далолатномаларини ва хуносаларини олувчиларга етказади.

VII. ТАФТИШ КОМИССИЯСИ АЪЗОЛАРИГА ҲАҚ ТЎЛАШ

38. Тафтиш комиссияси аъзоларига ягона акциядор қарори билан ойлик ҳақ ва якунлари бўйича қўшимча ҳақ тўланиши мумкин.

VIII. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

39. Тафтиш комиссияси аъзоларини керакли маълумотлар билан таъминлашга, шунингдек ягона акциядор ва кузатув кенгашни ўртасидаги алоқага жамият бош ҳисобчиси масъул.

40. Мазкур Низом шартларини бузилишига йўл қўйган шахслар белгиланган тартибда жавобгардир.

41. Агар Ўзбекистон Республикасининг қонунчилик хужжатлари ёхуд жамият Уставида мазкур Низомда назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилик хужжатлари ва жамият Устави қоидалари қўлланилади.

